

શ્રી સામળાજીની ગરબાવળી

તથા

સામળાજીનો સ્લોકો તાં કંરવ/પાંડવનો

સ્લોકો તાં કષ્ણજીનો સ્લોકો,

છપાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર.

શા. પ્રેમચંદ હઠીસંઘ ચોપડીઓ વિચનાર.

તાંબાકાંટે વીંઠલદાસ બ્રાહ્મચંદની દુકાને મુંબઈ.

આ ચોપડી સને ૧૮૬૭ ના ૨૫ મા આકટ પ્રમાણે

રજીસ્ટર કરાવી છે.

અમદાવાદ પાનકોરના નાકે મનહર પ્રીન્ટીંગ પ્રેસમાં

મોતીલાલ ગણપતરામે છાપી.

આવૃત્તિ ૨ છ.

સંવત ૧૯૭૩

પ્રત ૧૦૦૦

સને ૧૯૧૭

કીંમત ૦-૨-૦

શ્રી સામળાજીની ગરબાવળી

શ્રી સામળાજીનો ગરબો.

(નહીં આપું હો નંદાજીના લાલરે મહીંડા તમારે) એ રાગ

શ્રી ગણપતી સરસ્વેતી માતરે તમે શીશ નામુરે
 સહાય કરજો શ્રી સામલો રાય જુઓ મુજ સામુરે
 ગુર્જર દેશ ગણો મરઠાવરે અમદાવાદ જીલ્લોરે
 સાદરો થકી ઇશાજીકોણુ ઇડર ગઢ કીલ્લોરે
 ઇડરમાં કેસરીસિંહ મહારાજરે રાજા બંડારે
 પરણી બિંદો છે વર કન્યાય ઇડરગઢ જીત્યારે
 એમ ગાય છે અસ્ત્રીઓની જાતરે ગીતની માંહીરે
 સાચી વાત કહું નરનાર વીચારો ચીત માંહીરે
 ઇડરથી ઉગમણા દેશ માંહીરે સામલો ખીરાજરે
 હરીચંદ્ર પુરી કહેવાય જુગતી છે જાગીરે
 સ્વસ્થાન ટીટાખની પાસે શ્રી સામલો ખીરાજરે
 જે દર્શન કરે નરનાર દુખડાં કાપેરે
 અંથ કહે છે ગદાધર મહાત્મરે પોતે હરીજીવેરે
 કોડ પુરે શ્રી રાય રણજોડ તપે મુખ તેજેરે
 સેવક લક્ષ્મીરામ મહારાજરે અદ્ભુત જાતેરે
 માહા માહાત્મ પુરુષ કહેવાય ચારે વેદ જાણેરે

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૌપીરાભિદ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૦૮૧

ત્રાણિક

પુસ્તકનું નામ શામળાવ્ય નીગરપાલિકા

વિષય ૬ - ૧૪

કાઠીલાનું પ્રભુનું રૂપે તપે મુગટ માથે
 શંખ ચક્ર ગદા ને પદ્મ ધરીયાં હાથે
 ત્રાજો કેશરીઓ ગરકાવે કુલકાંતો તોરે
 શીશ શોભે સોનેરી પાષ કંઠે કંદોરે
 કંઠ શોભે મુક્તા રણ હારે કુંડળ કાને
 તીલક શોભે પ્રભુને લેલાટ નમું શીશ નાભી
 કિતર દીશા ભણે છે દારે ગરૂ છે સાંભારે
 હરી ગરૂની દ્રષ્ટિ ત્યાં એક થાય છે તે ઠામરે
 તણુ માલનું દેવલ છે ઉચું શીખર ખુબ શોભે
 સુંદર જાળીઓને માળીયાં ત્યાંય મનડું ચોભે
 બે આજુએ બે છડીદારે જન છે વીજ્યરે
 દરપણુ અહ્યાં પોતાને હાથ મનડું રીઝે
 દાઢી બાંધી હસ્તપર માર ચોગડીઓ વાગે
 સનમુખ શ્રી સાંભળો રાય દેવલમાં ખીરાજે
 દરવાજે હસ્તીની જોડે સનમુખ શોભે
 ત્યાં આસો પાલવનું જાડ શીતળ છાંયરે
 પછવાડે ને આગળ ચોકરે રૂપાળો દીસે
 ભગવાનદાસ આવતો ચોક તે નરણે નીહાળે
 ત્યાં આસો પાલવનું જાડરે વૃક્ષ બહુ ઓપે
 ત્યાં ત્રીક્ષેત્રી નાથનું ધામ દુખડાં કાપે
 તેની પાસે છે મીઠી એક વાવરે રૂપાળુ છે પાણીરે
 રૂઠું અમૃત કારી છે ધામ શું કહું વખાણીરે
 વીશ્વનાથ ખીરાજે છે ત્યાંયરે પારવતી સંગે

પુર્વ દીશાએ શીવ શોભનાથ પારવતી સંગેરે
 ઉત્તર દીશાએ સુંદર તલાવરે કમળલુજ કહેછેરે
 વિશ્વદેવનું બારે ધામ ત્યાં દેવ સરવે રહેછેરે
 રૂડો બાંધેલો દીસે બળરે સરકારી ચોકીરે
 તેની પાસે છે પ્રેત સલાપ જળ અલોકારીરે
 પ્રેત પ્રાણી પામે જે કોઈરે તેની થાય ગતીરે
 ત્યાં તરવેણીનો ઘાટ ગંગા લહેરો લેતીરે
 ગળે તરવેણીમાં હાડે નજરે ભારયાંરે
 નાગ ધરોતે નૈરત્ય કોણુ નરણુ નીહાળીરે
 નાગ ધરામાં નાય નરનારે એક વસ્ત્ર પહેરીરે
 કોટી પ્રાર્થાત પડે થાય કહે છે મોરારીરે
 તેના પાસે છે રાય રણુછોડે દરશન કીજેરે
 પ્રભુ પુરશે મનના કોડ વારણું લીજેરે
 એક વસ્ત્ર સુરજકંડ માંહીરે નરનારી નાશેરે
 તેનાં બ્રહ્મહત્યાદીક જામ પાવન થાશેરે
 હરીચંદ્ર રાગ કેરી ચોરીરે ધણા વર્ષ કેરીરે
 જાણુ રચેલી દીસે છે આજ શોભા ધણુરીરે
 પ્રત સાલ્યાના પાસે એક ઝાડે અખાવડ કહેછેરે
 ત્યાં કળશી હૈયાંની માત તેની પાસે રહેછેરે
 છઠ્યાં વળગ્યાં છે હારોહારે શોભા શી વખાણુરે
 ત્યાં બ્રહ્માની મુરતી કહેવાય દેવળ રૂપાણુરે
 ત્રીકોટી પરવતનું નામરે મેર સમાનરે
 ત્યાં ખીરાજે શ્રી ભગવાન નંદ ત્રીપુરારીરે

ઉપર ધણા બધા જંગલોંડે સજવન પાણીરે
 સરસ દેવળ ધણાં દેખાય શું કહું વખાણીરે
 દેવ મુની તણાં આશ્રમરે ધણાં ત્યાં ઝખુકેરે
 હામે હામ ધુણીઓ દેખાય જેમ ગીરી આપુરે
 થાય શબ્દ નાના પરકારરે પર્વતની માંહીરે
 મોર બોલે બપેયા ત્યાંય કોયલ ટોકારેરે
 પશ્ચિમ દીશાએ માત સીઓરરે દરશન દાડીરે
 બહુ ભમરા કરે ગુંજર જંગલ ઝાડીરે
 તેના પાસે સાંમલપુર ગામરે રૂદ્રાળો માહદિવરે
 રૂદ્ર માયની આરતી થાય સૌ લોક એવોરે
 દક્ષિણ દીશાએ આંદી ઓલંગામર વૈજનાથ સીવરે
 ભોળો ભાગસે તે ભવનાં દુઃખ જાણુજો જીવરે
 ત્રીકોટી પરવતના કીનારે સરીતા વહે છે રે
 તેની કાંઠે છે ખોડીઆર માત દરશન દેહેરે
 ધણા વાવ કુવા ને તલાવરે પુરાણ ગએલાંરે
 જુગો જુગરે સમાની વાત નીસાની રહેલીરે
 આજ સાંખ કરી ખોદાવો ચમત્કાર દેહેરે
 માંડી રહે છે મણીવર નાગ જીવ લલ જામેરે
 ત્યાં દીટાઈ તાલુકદારરે કનકસીંહ રામરે
 જેને સાંમળીઆની સાય પુનવંત ઝાઝારે
 આવ્યા અંગ્રેજ નગારે નીશાનરે રૂડી ત્યાં રીતરે
 કનકસીંહ કનક જેવા રાય શંકડો દીસેરે
 જેને માફી કર્યા મહારાજરે વીપ્રના વેરાંરે

ફરી સીખર દેવલનું બંધાય થાય જોવા જોવું
 આવું દેવલ દીઠું નથી ક્યાંયરે મેં જુગમાં નીહાળીરે
 સરજુગ વારામાં થયું હોય એ ખાતરી હમારીરે
 બીલ ભાવડાં રહે છે અપારરે ત્યાંય ચોકીદારરે
 કારતક સુદા પાંચમને દીન સડ થાય મેજારે
 જેમ સંગ ગોદાવરી જયરે એમ આવે લોકારે
 ખાલી જમીન રહે ના તલભાર આવે એ તોપોરે
 થાય ખાવન ત્યાંતો અઝરરે અગસેંટ આર્યોરે
 પોલી આવે છે અપરમપાર દીનના હઝારોરે
 એવો મેજો બરાય માસ એકરે, સહુ લોક મુશોરે.
 જુની હરીચંદ પુરી ત્યાં થાય દરશન લાવ લેવારે.
 દેસોદેશના આવે છે લોકરે; દરશન કરવારે.
 સહુ વેપારી આવે છે ત્યાંય; રૂપીઆ રળવારે.
 પેલું આવે છે ઇડર પ્રાંતરે; રતલામ સાંરે.
 જિદેપુર ને જોધપુર ત્યાંય; મેડાંસુ રૂપાણીરે.
 ગોધરાને વીરપુર ત્યાંયરે; ઝાલદ જમાવેરે.
 ઇડર રાજની પોલીસ ત્યાંય ફરે છે હઝારરે.
 મુંબઈ સુરત ભરૂચ કહેવાયરે; અમદાવાદ આવેરે.
 ડાકોર ડીસા પાલણપુર લોક; પ્રભુને મન ભાવેરે.
 ઘણો વીસ્તાર કહ્યો નવ જયરે; થોડામાં જાણાવુંરે.
 ભરૂં સાચા મોતીડાંના ધાર; પ્રભુને વધાવુંરે.
 રૂડા મેકયા મુંબઈ બઝારરે; શું કહું વખાણીરે.
 રૂડું રાજ અંગ્રેજનું આજ, વિક્ટોરીઆ રાણીરે.

રૂઢું સોભે રાણીજીનું રાજરે; દેવતાઈ ડાલેરે.
 રંક રાવનો ન્યાય તાં તોલ્યાય, દેવ વાણી બોલેરે.
 ત્યાં અંગ્રેજની તજવીજરે, મુંબાઈના જેવીરે.
 સુંદર સાંમળાજીનું ધામ, સોભા ધણેરીરે.
 કરો દરસન તમે નરનારે, સુખીઆ થાસોરે.
 જસે જનમે જનમનાં પાપ, દેવલોક જાસોરે.
 જીલ્લો દશકરોઈ કહેવાયરે, અમદાવાદ મુખ્યરે.
 પતાસાની પોળમાં ઠામ, પ્રેમચંદ રહેછેરે.
 પીતા કેઈ હડીસંગ નામરે, જાતે સરમારીરે.
 પ્રસિદ્ધ કર્યો પોતાને હાથ, જુગતી છે ઝાઝીરે.
 સુધ કરનાર કોદરચંદ ભાઈરે, ભાવસાર જાતેરે.
 તેનો મુકામ મોડાસાની માંચ, કર્યું પોતા હાથેરે
 ગરબો રચ્યો છે ગુણુ ભરી અ.જરે, વાંચ્યો નરનારીરે.
 સાહય ધશ્વર સૌની થનાર, કહું સીસ નામીરે
 સંવત ઓગણી પંચાવન સાલરે, પોસ માસ કહીએરે.
 સુદ પુનમ વાર ગુરુવાર, ગરબો રચ્યો છે રે.

સાંમળાજીનો ગરબો.

રાગ બહુચરાજીનો.

સુંદીર ગદાધર પુરી સુખધામ ત્યાંહાં દેવતાઈઓનો મુકામરે
 મારા સાંમળાજી લાલ,
 શરતો ડુંગર સોભીતો સારો દેવો દીસે છે ગંગાનો આરોરે, મા.
 ઉમમણી ગંગા વહે છે તેને મેસવો તીરથ કહેછેરે. મા. સા.

પ્રથમ રણછોડજીને મુકામ તેમાં થંજી સોમનાથજીનો હામરે મા
 સુરજ કુંડની સોભા સારી તેમાં સ્નાન કરે નર નારીરે મા
 ખીજે નાગધરો જોને કહીએ નીરમલ સ્નાનથી પાવન થઇયેરે મા
 ત્રીજે ગાટ પરેન જે કહાવે ત્યાંતો ધુણતી લોકો આવેરે. મા
 ચોથો ધામ તેલીલ દેવા દરસન કરીને પામીએ મેવારે મા
 વળી જોવાની જીવતી પાઠ ત્યાંતો કરતી સઠઆની માધરે મા
 જાતો ચક્રિય બનું ચુલ્લજરી શરતો પોરો રહો. દરખારીરે મા
 કાશી વીશ્વનાથજીનું દેર સામા દેખાય છે પર્વત મેરે મા
 નદી ઘાટ તે દેવલ ઝાઝા ઘાટોઘાટ વાગે છે વાળરે મા
 જીનાં દેવલ સુરે વખાણુ તેના ખર્ચે ના પોચે નાળુરે મા
 કરમાં પાઠનું તલાવ છે ભારી તેમાં નાયછે પૃથ્વીની નારીરે મા
 પીર પેમંબર નવ ગમ લાંબા તેના બગીચાના પામે આંખારે મા
 ખાખ ચોટ બન્યો મોડું કામ તેમાં સાંમ મુંદીરજીનો ધામરે મા
 તેમાં માણતી દેવલ કહીએ દરસન કર્તામાં પાવન થઇએરે મા
 ત્રીસોડજીનું ઉગમજી મુકામ દરસન કરીએ હામે હામરે મા
 વાવ કુવાને ધર કોઠાર દુકાન ડેડલાં ને બાજરે મા
 અડસેઠ નીરવનો સામી મહા સાંમળીઓ બહુ નામીરે મા
 દેવળની સોભા શુરે વખાણુ તેનો ખર્ચ ખુટી જાય નાળુરે મા
 પ્રથમ હાથીઓની છે જોડ જોડ પહોંચે તે મનના દોડે મા
 દેવળ વીશ્વકરમાનું જેઠ નહીં બને મનુષ્યથી તેહરે મા
 જેઠ નામી સાંમળીએ નાથ સામાં ગરૂ જોડી રહ્યા હાથરે મા
 સમા સમાનાં દર્શન થાય પ્રીતે વીશ્વું જન બહુ જામરે મા
 પુજારી લોકો તે હામ કરે સેવને બારનું કામરે મા
 ખાલી માસ અગીયાર ત્યાં કહે છે માસ એકની વસ્તી રહેછેરે મા

ઇડર તાબાનો છે ત્યાં ચોરો સદા રહે છે ચોડી પહેરોરે મા
 ટેટાઇ કાકોર દર્શાને આવે મહુ શોભીતા સચુગાર લાવેરે મા
 ધણા લોકોને વેપારમાં છે પાંતી તેથી દર્શાને આવે છે ખાંસેરે મા
 ઇડર દરઆરી મેળો ભરાય તેમાં વેપારી લોકો સૌ જાયરે મા
 ગુજરખંડ પ્રતાપમદ જેહ મું'માઇખંદર અમદાવાદ તેહરે મા
 મારવાડને મેવાડ સારી આવે જોધપુરના વેપારીરે મા
 ચોડી પહેરો હજુરનો રહે છે ધડી ધડીમાં અલખેલ કહેછેરે મા
 હરિયંદ્ર રાજની છે ત્યાં ચોરી લેના સામુ દેખાય ગામ માંહીરે મા
 ઝાડ પહાડ ને વર્વત જેહ દર્શાન કરતાં સુવરે દેહરે મા
 ડુંગર ઉપર દેર છે સુન્ય તેમાં દરસાનસે ભાધને મુન્યરે મા
 સાંભળીઆજી કરજો સડાય કરજોડીને પુંજો ગાયરે મા
 સંવત ૧૯૫૦ ની સાલ આસો સુદી સાતમ સનીવારે મા
 દર્શાન કરવા ગયો તો તે દીન ગાયો ગરબો મગનમાં લીનરે મા
 ભુલ્યુકની માફી કરજો મને ચરણ કમલમાં ધરજોરે મા
 જે કોઇ સાંભળેને જે કોઇ ગાય તેની સાંભળીઓ કરશે સાલ્યરે મા

શ્રી સાંભળાજીના શ્લોકો.

ગણુમત સારદા વુગ પાયે લાગુ ખુદ્ધિ ગજેરી વેગસું માગુ
 સાંડે કરે તું (૨) સારદામાય, આપો અક્ષર મન સરળ થાય ૧
 કહુ શ્લોકો (૨) ગદાવર કરો એક મનથી સાંભળજો લોકો
 જેકે સાંભળતાં (૨) પાતીક જાય તેનો જન્મારો સરળ થાય ૨
 એવું દેવગતો (૨) પૃથ્વીમાં નહીં ઇંડું જગકે છે સુવર્ણ મહીં
 ઉપર ૧૨કે (૨) રૂડી ધન્ય કૃષ્ણજી તેની શોભા કહેવાય ૩
 માંહી બિરાજ્યા (૨) મદાધરરાય સદિમચરનો તે કહું મહિમાય

- વાધો જરિઆનનો (૨) શોભે છે અગે ધોતર હીરકોરી પેરી છે સંગે ૪
 શિર મુગટ તે (૨) મોતી માંહી જળકે મોર પાંછી તે ઉપર લટકે
 કાને કુંડળ (૨) જ્યુકે જોઇ સર્વ દેવતા રહ્યા છે મોહી ૫
 દાડી હીરો તે (૨) સારોજ શોભે દશ આંગળિએ વેડજ શોભે
 હાર કોટમાં (૨) મોતીનો પડિઓ ઉત્તર માળાનો શોભે દુપીઓ ૬
 અતુરભુજ તે (૨) પિતાંબર ધારી બાંહે બાળુબધ કેડે કટારી
 કાંપ ચક્રને (૨) ગદા પદમ કેડે કદીરો સુવર્ણ કદમ ૭
 શેલુ લક્ષ તુલ (૨) કમ્મરે ઝુલે શાંકડો સાંમળિઓ બાણુધુ ખોલ
 પાવલે ઝાંઝરનો (૨) ઝમકાર થાય ગાજે ગુગરી ઝાક ઝમાળ ૮
 દડી બગલમાં (૨) હાથમાં ગેડી બધા શરીરે કસ્તુરી ચોળા
 કેશર અરચાતે (૨) કીધી કપાળ ઉડે ત્યાં બહુ અભિલગુલાલ ૯
 સામા ગરૂડજી (૨) કરજોડી બેઠા પોળે છડીદાર બે કરજોડી ઉભા
 સામું આસન ત્યાં (૨) વિષ્ણુદાસકેશ પાસે સાંમળિઆ કેડે છે દેડે ૧૦
 પોળે હસ્તી બે (૨) સિંદુરે રોળ્યા સામા ત્રિલોકીનાથ બિરાજ્યા
 આસોપાલવની (૨) છાયા છે મીડી :ખાખચોકમાં ખાખીની મઢી ૧૧
 બગવાનદાસ તે (૨) મુર્તી બેસાડી સાધુ પુરૂષ ત્યાં રહે છે દાંડી
 નરસિંહની પુજા (૨) બહુ કરે છે વાવડી મીડી તે જળે ભરી છે ૧૨
 કાશી ત્રિશ્વનાથ (૨) મોટા મહાદેવ બહુ રૂપિજન કરે છે સેવ
 કરમ લુજતું (૨) સામું તલાવ તેમાં કમળ રૂપાળાં થાય ૧૩
 કમળ મહાદેવને (૨) રૂપિ ચઢાવે સોળસે પંચાક્ષી પુજા ત્યાં કરે
 ગદાધર પુરિમાં (૨) અડસઠ તિરથ રૂપિ અઠાશી હજાર શમરથ ૧૪
 સામળાતું દર્શન (૨) નિત્ય કરવાને જામ મોટા પુરૂષ વસ છે ત્યાંય

- માસ કારતકે (૨) મેળો બરાય સર્વ મુલકનું માણસ જાય ૧૫
- દીપમાળતે (૨) પુનમે થાય દેવળ ઉપર દીવો મુકાય .
- દેશી પરદેશી (૨) સંધ ત્યાં આવે માલ અતિશે વેચવા લાવે ૧૬
- તેરે માલને (૨) વેપારી વેચે રૂપીઆ રોકડા ધડી ત્યાં સંચે
- અક્ષબોજન ત્યાં (૨) ધણેરા થાય જમી બોજન ખુશ થતાં ધેર જાય ૧૭
- જુત પ્રેતને (૨) વંતરવાળા બહુ આવે નાગધરા માંહે ધુણવા જે
- ત્યાંહી પરેતની (૨) મુક્તીજ થાય પ્રેત મટીને દેવતાજ થાય ૧૮
- કેશર વરસાદતે (૨) પુનમે વરસે અખંડ નવાણુ નાગધરો વહે છે
- નાગધરા માંહી (૨) તાર્યા છે નાગ માટે નાગધરો મોટો કહેવાય ૧૯
- જેરે સનાનથી (૨) પાતિક જાય એવો તિરથનો મોટો મહિમાય
- રણુછોડરાયનું (૨) દેઈ છે નવું રણુછોડપડે તે આવાજ કેઈ ૨૦
- ત્રૈશ્રવણસે તે (૨) મુરતી એસાડી તેની શોભાની જાઓ બલિહારી
- હરિચંદ્રપુરીમાં (૨) રાજ હરીચંદ્ર તારા લોચનરાણી સુખદંદ ૨૧
- રોહિદાસ કુંવર તે (૨) તેનો રૂપાળો તેઓના દુઃખનો નથી કંઈ આરો
- તેના દુઃખનું (૨) ત્રતાંત કહું, જેવું રહુનાથે કીધું તેલહું ૨૨
- રાજ નિચ ધેરરહી (૨) બાર્યું છે પાણી, નારી ગુણકાને ધેર વેચાણી
- રોહિદાસ કુંવર તે (૨) માળાને આપ્યો, તેરે કુંવરને વાડીમાં થાપ્યો ૨૩
- તેને ડંશીઓ જે (૨) તંબોળી નાગ પામ્યો મૃત્યુ ત્યાં આવે નિજમાત
- વિલાપ ગણેરી (૨) રાણી ત્યાં કરે, બહુ પ્રકારે વિશેષ રહે ૨૪
- આવ્યો રાજ ત્યાં (૨) ખડકજતાણી, મારવા માંડી જે રીશમાં રાણી
- આવ્યો શાંભળિઓ (૨) પિતાંબર ધારી તણેને લઈ ગયો વૈકુંઠ માંહી ૨૫
- સંવત ઓગણીસો (૨) આઠની માલ, શાકેશનર સિતોતેર કહેવાય;

માત્ર જ્યેષ્ઠને (૨) કૃષ્ણ પદ્મવાળા, તિથી નવમીને ચંદ્ર તે વાર. ૨૬
 ઇડર પરગણે (૨) દીપ્તેશ ગામ, ઔદિય રૂપાલી જોશી મણિરામ;
 કલો શ્લોક (૨) ગદ્ગદર કેસે, એક મને તે સાંભળજો લોકો. ૨૭
 જોરે સાંભળતાં [૨] પતિક જાય, એનો જન્મારો સરળ થાય;
 સહ કવિજન (૨) કિરમામન ધરો, વરધ ખોટજ માણ કરો. ૨૮
 જો નરનારી આ (૨) શ્લોકો ગાશે, તેના પાતિક દુર પળાશે;
 સુષો નરનાર (૨) કહું કરજોડ, એકવાર ખોલો જ્ય જ્ય રણુછોડા ૨૯

શ્રી કૌરવ પાંડવનો શલેષકો.

સરસ્વતી સ્વામીને હરં પ્રમાણુ,
 ભુલ્યો અક્ષરમાં મુખ અજાણુ;
 હિંગળાજ હરશિદ્ધ (૨) બહુચરાખાળી,
 અંખા તુળજને પાવાગઢવાળી.
 એકલંક ઉંટડીઓ (૨) આસરો તારો
 કુખેર કળનાથ કળજીગને વારો;
 દેશે દુનિઆ (૨) માં આઘાણુને અલકું,
 બણવું મુકીને અસુરી બકવું.
 કૌરવ પાંડવો (૨) કહુંરે શલોકો
 એક મને તે સાંભળજો લોકો;
 કૌરવ પાંડવો (૨) હસ્તિનાપુર ધણી,
 પાંડવોને ભક્તિ ભગવાનની ધણી.
 પાંડવોને ધરે (૨) કૃષ્ણ પધાર્યા,
 ભીમ શેરડી ખાવાને લાવ્યા;

શેરડી છોલતાં (૨) આંખળી ઠપાણી,
 પાસે બેઠાં છે દ્રૌપદી રાણી.
 ચીર શીડીને (૨) બાંધીઓ પાસે,
 સભામાં કરે છે દુર્યોધન વાતો;
 પાંડવોને ઘેર (૨) બરવાડી આવ્યો,
 સાથે જોવાળીઆ બે ચાર લાવ્યો.
 દેખી પાંડવ તે (૨) ઘેલાજ થાય,
 તેનાં પ્રાક્રમ તે શાશ્વા કહેવાય;
 મામો માર્યોને પુતના માતી,
 અડધી રાતે તે ગયો જોકુળ નાશી
 મથુરાં મુકીને (૨) દ્વારકાંવાશી,
 રાણી રક્ષમણી લઇ ગયો નાશી;
 આવોને આપણુ (૨) મળવાને જઇએ,
 કાલ નોતર જમવાને કહિએ.
 પાંડવને ઘેર (૨) દુર્યોધન આવ્યો;
 કચેરી આગળ કાય ઢાળ્યો,
 ઢાળ્યો કાય (૨) જાણુ' જે પાણી
 લુગડાં લીધાં છે ઉકરતાણી.
 શામાં બેઠાં છે (૨) દ્રૌપદી રાણી,
 નજરે જોઇને જોલીઆ વાણી;
 અધેના અધે (૨) દ્રૌપદી કહે છે,
 કાય પાણીનું પારખું લે છે.
 દ્રૌપદીના વચન (૨) સાંભળીયા વારે,
 મનમાં તેને નવ રહી ધીરે;
 ન ગયો આવો ને (૨) ત્રાણીઓ પાછો,
 દ્રૌપદીનો જોલ હૃદયમાં રાખ્યો.

કાઢું કટારી (૨) માંડને મરૂ,
 દ્રોપદીએ માંડે માન ઉતાર્યું.
 ચઢાવે બાંધ (૨) દાંતજ બરડે,
 ચઢાવે રીસને મુછજ મરડે.
 આતે દાઝડીએ [૨] ક્યારે ઓલવાશે,
 જ્યારે પાંડવ વનમાંરે જશે.
 કૌરવે મળિને (૨) કર્યો વિચારે,
 બાંધી તરવારો અરજુન નીહારે.
 એમ વિચારી (૨) આવીઆ ત્યાંહ,
 પાંચ પાંડવ બેઠા છે જ્યાંય.
 આવી કરીને (૨) દુર્યોધન કહે છે,
 જેના મનમાં કપટ રહે છે.
 તમવિના ઘડી (૨) એન ન પડે,
 હર વખત આવે સ્નેહજ નડે.
 માશિઆઇ પીતરાઇ (૨) આપણે એક,
 લડીએ ઝુખીએ બાપનું પેટ.
 આવોને આપણે (૨) સોગટે રમિએ,
 હાર્યા જીત્યાની પરણુ કરિએ.
 રાજ હારોતો (૨) ધરની નારી.
 એવી તે વાતો કૌરવે ધારી.
 બોલો યુધિષ્ઠર (૨) રમવાને બેડો,
 રાખી પાંડવો દાસે છેડો.
 અવળા ના સવળા (૨) સવળા ના અવળા,
 પાંડવોના દિવસ આવ્યા છે અવળા.
 કૃષ્ણ અરજુનને (૨) આગળની પ્રિતી,
 રામના મોહી નહી કોઇ સાથી.

પાગ પદ્મરની (૨) પાણીમાં બાંધી,
કૃષ્ણ અરણ્યને પ્રિતી તે શાંધી.

તેરે દહાડાની (૨) કૃષ્ણની આંટી,
આજ કરી છે દુર્યોધને માંઠી.

દૌરવ જીત્યાને (૨) પાંડવ હાથો,
દેશ નિકાલ કરવાને ધાર્યા.

ચઢાવી રીશ (૨) દુર્યોધન બોલ્યા,
ઉઠાને ભાષ વે'લાને વે'લા.

જાઓને દ્રૌપદીને (૨) સભામાં લાવો,
આજે આવ્યો છે આપણો દાવો.

સભામાં લાવી (૨) કરોરે ઉઘાડી,
એણી એ મારી ધનંત પાડી.

શકુની દુસ્થાશન (૨) તેડવા ગયા,
રાજ હારીને પાંડવ રહ્યા.

હાથે પકડીને (૨) દ્રૌપદી તાણ્યાં,
રોતાં રજજતાં સભામાં આણ્યા.

ભીષ્મ દ્રૌણને (૨) કરણ જોદરથ,
દીડા દ્રૌપદી ઉઠ્યા આશન.

દુર્યોધન કહે છે (૨) કરોરે ઉઘાડી,
એણીએ મારી ધનંત પાડી.

એવું સાંભળી (૨) દ્રૌપદી એ વિચાર્યું,
હવે તો મરણ નજીક આવ્યું,

વારે સામળિઆ (૨) સ્યામ સુંદર,
મારા તણાવે દુર્યોધન ચીર.

દાશી તમારી (૨) ધડીએ ન અગળી,
લાજ અમારી તમેને વળગી.

દ્રોપદીની વાટે (૨) સામળિયોં ધાયા,
 ચીરની માંદગિયોં પાંખીને લાવ્યા.
 લીલા પીળા ને (૨) કરમજીઆ કાળાં,
 દક્ષણી કેશરિઆ રાત રંગાળા.
 દરિયામાં પિતરાણ (૨) મુલતલી જાતો,
 દક્ષીણ ચીરોમાં કુલ જરની જાતો.
 તાણુતાં ખેંચતાં (૨) દુશાશન હાર્યો,
 આવી અમારી કુંવરને વાર્યો.
 મહા હિમાને (૨) લલાટ કુટી,
 સોએ ભાષણોની વાટજ ઉઠી.
 દ્રોપદીને ગંધારી (૨) કરે વિનંતી,
 ધન્ય ધન્ય તું દ્રોપદી સતી.
 વારેવારે શું (૨) કહું મુખેથી,
 તારા સરખી મોકુળમાં નથી
 આવેતે વહુજી (૨) ધરમાં પંધારો
 જુનાં હિતાથી નવાં તે પેહેરો.
 ઉતર્યા વાઘા તે (૨) અમારે કાણુ પેરે,
 મોકલાવા નેમજી ભાષણોને ધેરે.
 પેરીઓઢીને (૨) કરે કમોલ,
 દ્રોપદીને પુરે શ્રી રણછોડ.
 ફરી દુર્યોધન (૨) વાણી આચારઓ,
 અતિ અહંકારી ગર્વતે ભવિઓ.
 જાગેરે પાંડવોને (૨) આહ ત્યાંથી કાઢો,
 શહેરમાં ન રહે આજનો દહાડો.
 પાંડવોને ધેર (૨) મોજી મુલાણી,
 તાળાં બીડીને કુંચી દરબાર આણી.

હસ્તિનાપુરથી (૨) પાંડવો ચાલ્યા,
 આગળ જઈ બેઠા વડતી છાયા.
 હવે પ્રભુજી (૨) કેમ રહેશે ધર્મ,
 વન ભોગવવું લખ્યું જે કર્મ.
 દ્રૌપદી કહે છે [૨] કાં બોલો છો આંખ,
 વન ભોગવાયું લક્ષ્મણુ ને રામ.
 સૂતી સીતાને (૨) મહા દુઃખ પડીયું,
 ધીરજ રાખીને સરવે તે સહિયું.
 રાજા નરને (૨) દમયંતી રાણી,
 અડધે વસ્ત્રે વન ભ્રમતી આણી.
 તારામતિને (૨) હરિશ્ચંદ્ર રાણો,
 રોહિતદાસ કુંવર કાશી વેચાણો.
 મોટા લોકોને (૨) હોય કશાળા,
 ઉઠ્યા પાંડવ વનમાં ચાલ્યા.
 જ્યનું આશ્રમ (૨) જોઈને રહિયા,
 તીહાં ષષ્ઠવાડે કૌરવ પડિયા.
 ત્રીજે પહોરે (૨) રૂપિ મોકલિયા,
 પાત્ર પખાલી (૨) પાડીયું ઉધું,
 દ્રૌપદી કહે છે હવે શું રાંધું.
 ભુખ્યા રૂપિને (૨) ચડીઓ કાળ,
 બળતાં માંહે તે હવે શું બાળ.
 જાવરે રૂપિજી (૨) સંધ્યાયો કરવા,
 રશોધ કંઈ છું તમારે જમવા.
 અક્ષર પાત્રને (૨) આધેર તાણ્યું,
 કારને જોતાં ભોજન તૈયાર જાણ્યું.

ભાજીનું પાન (૨) સામળીએ ચોટાડ્યું,
રૂપિઓનું માથુંસ બેઠું જમાડ્યું.

૩૯

ત્રપત્યા રૂપિ તે (૨) થયા રળિયાત,
જમીને ઉઠ્યા તે બલીભાત,
આસિથ દહને (૨) રૂપિ પરવરિયા,
કોરવે અમને કપટે મોકલીયા.

૩૯

ત્યાંથી પાંડવ (૨) આગળ જે ચાલ્યા,
દેશો દેશમાં ફરે મન માન્યા;
પાંચે પાંડવ (૨) ને છઠ્ઠા દ્રૌપદી,
દોગવથી છાની ફેરવી ગતી

૪૦

બારવરસતે (૨) વન ભોગવીયું,
તેરમું વરસતે અધુર રહિયું;
રહેવું છાનું તે (૨) ન જાણે કોઈ,
એવો વિચાર કર્યો મન માંહિ.

૪૧

સર્વે મળીને (૨) કર્યો વિચાર
કીયા દેશમાં જાવું નિરધાર;
ચાલોને આપણુ (૨) વૈરાટ જઈએ,
બુજ્યાં સ્વરૂપ લઈને રહિએ.

૪૨

સમડિ ઉપર (૨) મુક્યાં હથિયાર,
તક્ક નાગને મુક્યાં રખવાળ;
યુધિષ્ઠરે [૨] લીધી વિપ્રની કાય.
મુખે ગુણ ગોવિંદના ગાય.
જઈ વૈરાટને [૨] આસિથ દે છે,

૪૩

- સામા સામિ તે ભેટજ લે છે;
કહોને ભટજી (૨) ક્યાંથીરે આવ્યા,
પત્ર સમાચાર કેના તે લાવ્યા. ૪૪
- વળતી યુધિષ્ઠર [૨] જવાબ દે છે,
પુછે તેનો તે ઉતર કહે છે;
હુંતો પાંડવોની [૨] પાસેજ રહેતો,
ચંદ્રપુરાણની વ્રાતો કહેતો. ૪૫
- લાવો તમારી [૨] પુત્રી બણાવું,
કંકરથી તે હુંએ કહેવાવું;
અરજીને લીધું [૨] બંડળનું ૩૫,
નરનારિ લીધું સ્વરૂપ. ૪૬
- સિંદુરનું ટીકું [૨] છુટા છે કેશ,
પાવધ તણો તે લીધો છે વેષ;
હાથમાં તિથુળ [૨] ડાકલું વાગે,
બહુચર માતાના ગીતજ ગાયે. ૪૭
- આવ્યા સભામાં (૨) સેહદેવ જોશી,
બગલમાં પોથી શિર ટીપાણું ખોશી;
તવે અહોમાં [૨] વરતાવ વસ્તું,
પાંડવોની પાસે રહેઠાણુ હતું. ૪૮
- નિકુળ આવ્યા છે [૨] ચાણક અશ્વાર,
જઈ વધરાટને કર્યો જીહાર;
આવોને ભાઈ [૨] તમે ક્યાં રહો,
તમારું નામ અમેને કહો. ૪૯
- હુંરે પાંડવોના (૨) અથ ખેલતો,

- પાંકા ભરીને પ્રાકરે કરતો;
 અવધાના [૨] ભેદ જે બાણ,
 એમાં અવધો શુરે વખાણું,
 બીમ આવ્યા છે [૨] ચાકુવો સાધી,
 ભેદ સ્વરૂપને સભા દરખાઈ;
 હુરે પાંડવોનું [૨] રસોડું કરતો,
 પાકની વિધા નહીં વિસરતો. ૫૦
- તબ્યાં શું તબ્યાં [૨] તરકારી બાણ,
 પાંડવોની માણ થતી ત્યાં રાણ;
 દ્રૌપદી રાખતી [૨] મારે મોન,
 વાણવો ખવાઈ મારું છે નામ. ૫૧
- રાજ લોકોમાં દ્રૌપદી ગયાં,
 અવર પ્રતરાણી બિલ્લેજ થયા,
 આવેને બાઈ [૨] ઘરમાં પધારો
 કાણુ પુરૂષ છે કંઈ તમારો, ૫૨
- હુરે પાંડવોની [૨] મૌરેદી દાસી,
 દ્રૌપદીની વેણી હુરે મુથાંતી;
 સરવે બોલોને [૨] સૌ થકી ખોદું,
 પાંડવોના ઘરનું માણસ મોદું. ૫૩
- એમ કહે છે (૨) વધરાટ રાણી,
 દ્રૌપદીની આંખે ભરાણું પાણી,
 એવી રીતે (૨) રહ્યા સૌ કોઈ,
 મનમાંની વાતો જણી ન કોઈ. ૫૪
- રાજ્ય દુર્થોધન [૨] પુઠેજ પડીઓ;

મોકલવા દુત કરે જ્યાં હકિઓ;
 સભા માંહીતે (૨) મુકીયું બીકું
 જડપી જીમુતે કે કલું હું બીકું.
 શીખ માગીને (૨) જે વુદ્ધ બાથ,
 સામી કદાપી છીંકજ થાયે;
 ખંભાત માળયા (૨) ઉજ્જન અગમીર,
 દક્ષિણ ગુજરાતને જ્યપુર.

૫૬

૫૭

ન મળ્યા પાંડવ તે (૨) હવે શું કરવું,
 એક વૈરાટ જોવાને રહ્યું;
 વધરાટ શહેરમાં (૨) જૈમુત ગયો,
 જઈ સભામાં ઉભો તે રહ્યો.
 કોઈ જન કહે છે [૨] પુતળાં છોડી નંખાવું,
 સરવે ભાષ્યાને ભાષ કે'વરાવું,
 એટલે જૈમુતે (૨) થાપડી કાંધુ,
 ઉટની કોટે બકડું બાંધુ.
 સામસામી બે [૨] લડયા હજુર,
 ભીડ્યો કછોટાને કીધો ચક્રચુર;
 હેરે પ્રભુજી [૨] હવે કેમ ધારો,
 પુતળાં ભેગું પુતળું નંધારો.

૫૮

૫૯

૬૦

જૈમુત કહે છે [૨] મુખથી વાણી,
 ન મળ્યો ભીમ થઈજ હાણી;
 જઈને પુછોને [૨] પક્ષ તમારી,
 અહિંયા તો સરવે રહ્યા છે હારી.

૬૧

આવ્યો વાલુઓ [૨] જૈમુતને દોઢા,

આ શુ તોફાન લેખને બેઠો;

ધોયોના દર [૨] નથી તે દોઢા,

તને ભોરીંગ નથી સાંપડ્યા.

૧૨

જૈને પુછોને [૨] કધ્યાની વાત,

તેણે જોયા છે મહારા હાથ;

એમ કહીને [૨] દોધી છે ગાળ,

તેથી ભીમને ચડીઓ કાળ

૧૩

જૈને જૈમુતનું (૨) બાવડું ઝાલ્યું,

હવે જીવતો તને નહીં મેલું;

ગડદા પાડુને [૨] કર્યો પ્રહાર,

એટલે થઈ રહ્યો હાહાજ કાર.

૧૪

સભા માંહીથી (૨) સહ કોઈ નાહું,

એટલે ભીમ ને મારી છે પાડું;

જીત્યા ભીમ ને [૨] રાખી છે લાજ,

થયા ખુશી વૈરાટ મહારાજ.

૧૫

જૈમુતને માર્યો [૨] જાણી એમ વાત;

રાજા દુર્યોધન ધસે છે હાથ;

મનમાં તેણે [૨] કર્યો વિચાર,

ભીમ વિના ન કોઈ મારનાર.

૧૬

ઉઠો સુસર્મા [૨] સૈન્ય સંભાળો,

જૈને વૈરાટના ધનજ લાવો,

ઉઠ્યા સુસર્મા [૨] દદામાં દીધું,

- જેને વૈરાટનું ધનનજ લીધું. ૬૭
- વૈરાટનો રાજા [૨] ચડિઓ સામે,
મુશર્મા તિહાં બહુ ગુરગડિઓ;
ઓત્રાકુંવર તે [૨] થયો આકળો,
રથ વિના તે કેમ જાડપાળો. ૬૮
- દ્રૌપદી કહે છે [૨] વ્યંડળને તેડો,
લઈ વ્યંડળને રથજ ખેડો;
આવ્યા વ્યંડળને (૨) રથ જોતરિઓ,
ઓત્રાકુંવર તે રથજ ચડિઓ. ૬૯
- ચડ્યા અરજુન [૨] કેમ તે હારે,
સામે તે પાસે કૌરવ મારે;
દીકું દળને [૨] કુંવર જે ચડિઓ,
પાછો પગ તે કુંવરે ધરિઓ. ૭૦
- વીર અરજુન [૨] શુરો કહેવાય,
રથ ભેગો તે ખાંધીઓ રાય,
વીર અરજુન [૨] દળમાં પેઠા,
ઓત્રાકુંવર ન જાએ બેઠા. ૭૧
- કરકડી પૃથ્વિને [૨] સર્વે કોઈ જાણ્યું,
એકલા અરજુનથી સરવે કોઈ હાથું;
વીર અરજુન [૨] નાંખે છે બાણ,
સૌ સાથે તે કરે છે જાણ. ૭૨
- કાંટે ભરાણી [૨] પાઘડીઓ લીધી,
ઢીમલાં ગુંથવા ઓત્રાને દીધી;
વીર અરજુન [૨] સમગ્રજે જાય,

- પાંચે ભાષ ત્યાં એકઠા થાય. ૭૩
- સમડી ઉપરથી [૨] સસ્ત્ર ઉતાર્યા,
નિજ નિજ અંગે સક્રિયે ધાર્યા;
સભા ભરીને [૨] ખેડા છે ભાષ,
છડિદાર ઉભા છે લાકડિયો સાધી.
- કોઈ જાણે ખેડા [૨] રાજા જો થઈ, ૭૪
- એવી વારતા વેરાટ ગઈ,
કંકરુષિને [૨] વાલુવો ખવાસ.
નિડુળ સહદેવને વ્યંડળ પાસ. ૭૫
- સૈયનદ્રીદાસી શોભે અપાર,
જાણે દીસે છે પાંડુ કુમાર,
એતો પાંડવને (૨) હવે શું કહિએ,
ચાલોને આપણુ જઈને મળિએ. ૭૬
- એમ વિચાર્યું (૨) વઘરાટ રાય,
ચાલીને આજ્યાં જ્યાં ધર્મરાય,
બેટયા પાંડવને [૨] ભાવ શું કરી,
અભિસન્ધુ આપી ઓત્રાકુંવરી. ૭૭
- સોનાનો ટકો [૨] શ્રીરણ કહેવાય,
રાણી લઈ વઘરાટની જાય;
વઘરાટ રાણી [૨] આવિને અડિઆં,
જઈ દ્રૌપદીને પાય તે પડિઆ. ૭૮
- કેહતા સૈરીંદ્રી [૨] અમ દુઃખ ગયાં,
તમે અમારી વેવાણુ થયા;
પુત્ર પરણાવવા [૨] વેલેનાં વળજો,

કુટુંબ મિત્રને સાથે લાવજો. ૭૯

વેદ મુખેથી (૨) આજ્ઞાથી બણે,
મોટે ઠેકાણે દીકરી પરણે,
આજ્ઞાથી બાપ્યું (૨) સાચું તે મળિયું,
ઓત્રાકુંવરીનું નથીય કળિયું. ૮૦

લઘ કન્યાને (૨) પાંડવ પરવરિયા,
જઈ હસ્તિનાપુર વાડીએ ઉતરિયા,
રોખ્યા દંડને (૨) મુકી એધાણી,
દુર્યોધને તે વારતા જાણી. ૮૧

રાજા દુર્યોધન (૨) ધસે છે હાથ,
હવે પ્રભુજી શું થશે વાત;
હામ ધરીને (૨) બોલિયો અદકું,
આપુ ન હુંતો ઝોણું કે અદકું. ૮૨

તેણે પાંડવોને (૨) મદા દુઃખ દીધું,
તેથી એકે ન કારજ સિધ્ધું;
કુરુક્ષેત્રમાં (૨) રચી લડાઈ,
સામા ત્યાં ચડ્યા કૌરવબાઈ. ૮૩

ભારે યુદ્ધ જે (૨) થયું તે વાર,
એવડ થયું કે કૌરવની હાર;
કુટ્યો ઘેર તે (૨) ઇંકુ ચંપાણું,
જોગણીઓનું ખપ્પર ભરાણું. ૮૪

ધન્ય ધન્ય તું (૨) રમાના નાથ,
પાંચે પાંડવને ઉગાર્ય સાથ;

જેને સામગિએ (૨) જોયું ઉધાડી,

મીઠાડી બચું લીધું ઉગારી,

૮૫

ત્રણ પેહેડી (૨) ત્યાં રાજજ કીધું,

અતી પ્રેમથી ચલાવ્યું શીધું,

ગૌત્રહત્યાથી (૨) હીમાળે ગયા,

સંસાર છોડીને વધકુંડે રહ્યા.

૮૬

એવો વિસ્તાર (૨) પાંડવનો જોહ,

ગાય શીખે ને સાંભળે તેહ;

શ્રી કૃષ્ણ પુરે (૨) મનના કોડ,

ખોલજને સર્વે જે જે શ્રી રણુછોડ.

૮૭

શ્રી કૃષ્ણ મહારાજનો શલોકો.

સરસ્વતી માતા શુદ્ધ પુદ્ગલ માણ,

કરજોડી આપને પાંચ હું લાણ,

કૃષ્ણ કેરો કહું શલોકો,

એક મનેથી સાંભળજો સૌ લોકો.

૧

જેને સાંભળે સંકટ ભાળે,

ત્રણ ભુવનનો એહથી ગાળે,

મથુરામાં વરતે કંચની આણ,

દૈત્ય તણા છે બહુ રહેઠાણ.

૨

દેવ તીરથ કદી ન માને,

દેવતાનું ત્યાં કને કયું ન ચાલે;

દેવ તીરથની આણો ન રાખે,

હરીનું ચિતવ્યું હોય જે સાચે.

૩

આવણુ વદી અષ્ટમી સાર,
 નક્ષત્ર રોચણીને મંગળવાર,
 માતા જશોદાએ પ્રસવ્યા છે બાળ.
 દેવકીએ પ્રસવ્યા છે કુંવર રૂપાળા.

૪

માતા કુંવર જોઈ રૂદન કરે,
 લઈ કુંવરને હૃદય થું ધરે,
 ફેરા ફરતી પ્રદક્ષિણા કરે
 આંસુની ધારા આંખથી ઝરે.

૫

માતા દેવકીજી કિભા અમુખ,
 આ સુલક્ષણા થું આવ્યો મુજ કુખ;
 એવું થું જોલો દેવકીજી માય,
 પુર લખાવી આવ્યો કુખ માંહી.

૬

મોકલ્યા કૃષ્ણજી ગોકુળ ગામ,
 જસોદાની પુત્રી આણી તે ઠામ;
 વાગે વાંસળી ચારે છે ગાય,
 વનમાં તે નવ લાખ ચારસેં ગાય.

૭

શેષનાગના દોર બનાવ્યા,
 સમુદ્ર વલો'વા કૃષ્ણજી ચાલ્યા;
 મેરૂ પર્વતનો રવૈયો કીધો,
 એક બાળુ દેવતા ને એક પાસે દેવો.

૮

સાગર વલોવી કાઢ્યા રતન,
 કૃષ્ણજી તેના કરે જતન;
 કાનજી ખેઠા મારગ માંય,
 મહિયારી મહી વેચવા જાય.

૯

કાનજી મહી છુટે ને ખાય,
 રોતી મહિયારી કંસ પાસે જાય;
 કંસને ઘેર ધણું અધેર,
 કાને અમારૂં જોરસ વેર્યું.
 દાણી હોય તો તે દાન માગી,
 હમો ના જમ્યો તમારૂં ભાગી;
 રાજા કંસને વાતજ વાગી,
 મસ્તકની જવાબા પ્રહારે લાગી.
 મોકલાવો દૈત્યમાં કરશે વાર,
 મારી કાનને લાવો દરબાર;
 પોત્યા દૈત્ય તે હોંશેજ જાણે,
 તરત વાત તે જાણી છે કાને,
 મામાએ માંડી છે મારવાની પેર,
 દૈત્ય મોકલાવ્યા જમને ઘેર;
 માતા દેવકીજ દેશોમાં દોષ,
 મારી મામાને બિટાર રોષ.
 કંસે જાણ્યું દૈત્ય માર્યાનું નામ,
 એતો દેવકીના કુધરનું કામ;
 નગરી મથુરા ગોકુળ ગામ,
 કંજીને રહેવા તણો એ કામ.
 રાજા કંજીને બળબદ વીર,
 સાત સમુદ્ર છે આતે બર્યા નીર;
 મીરાંબાઈની રાખવા ટેક,
 વિસ કટોરા પીધા અમરેશ.

૧૦

૧૧

૧૨

૧૩

૧૪

૧૫

સુદામા કેરું દારિદ્ર કાપ્યું,
લંકાનું રાજ વિભિષણને આપ્યું;
નરસિંહ મેતાનું મામેરું પુર્યું,
કોઇ વાતે ન રાખ્યું અધુરું. ૧૬

રામ સીતાને લક્ષ્મણ ભાઈ
ચૌદ વરસ વન વેઠ્યા સવાઈ;
વનમાં સંભાળ છે લક્ષ્મણ કેરી,
રાવણ સીતાને ગયો છે હેરી. ૧૭

પોતાને ઘેર મંદોરી રાણી,
રાવણને શિખામણ દે બાહુ છાની;
સાગર પર પાળ રામે તે કીધી,
મારી રાવણને લંકા તે લીધી. ૧૮

મારી રાવણને ઉતાર્યા ઝેર;
સતી સીતાને લાવ્યા છે ઘેર;
લંકા તણો તે ફેડ્યો છે હામ,
એતો દેવકીજીના કુંવરનું કામ. ૧૯

નંદનો કુંવર લાડકો સૌને,
આણી છે ઘેર રૂક્ષમણી વહુને,
કૌરવ પાંડવ રમિયા જુગાર,
તેમાં થઈ છે પાંડવની હાર. ૨૦

ચાંદો ને સુરજ દોય છે સાખી,
દ્રૌપદી કેરી લગ્ન રાખી,
દ્રૌપદી કેરાં પુરીને ચીર,
કૌરવો તણું ઉતાર્યું નીર. ૨૧

- દયા ન કીધી કૌરવે લગાર,
 પાંડવે વનવાસ વેઠ્યાં વર્ષ આર
 વેઠ્યાં છે પુરાં વર્ષજ આરે,
 અપાવ્યું રાજ શ્રી જગત આધારે; ૨૨
 રાજા દુર્યોધન અંકારી કાંવે
 નારાયણના નામે નજર ન લાવે;
 કોપ્યા નારાયણ ને ચડી છે રીશ,
 દુર્યોધન કેફે છેદુ હું શિશ, ૨૩
 પાંચ પાંડવને છઠ્ઠા જુગદીશ,
 લડાઈ કરે ચઢાવા રીશ;
 સામું છે કૌરવ સૈન્ય અપાર,
 એક એકથી બળિઆ અપાર. ૨૪
 પાણીપતની ભુમી છે બારે,
 યુદ્ધ ચાલ્યું ત્યાં દીવસ અઢારે,
 બાઝ્યો દુર્યોધન નાહો જાય,
 એક અભિમન્યુ રહ્યો રાગુમાંય. ૨૫
 કૌરવ કેરાં ફેડ્યાં છે હામ,
 એતો દેવકીજીના કુંવરતું કામ;
 આવતો કળજુગ કઠોર બાઈ,
 ન રહે સગામાં જરા સગાઈ. ૨૬
 એમ ધારી પાંડવ હીમાળે ગયા,
 સ્વર્ગ સીધાવી સુખીયા તે થયા;
 હીંદુ ન માને બ્રાહ્મણને ગાય,
 એવો કળજુગનો છે મહીમાય. ૨૭

મેટા ન મુકે પોતાની માને, સ્વામીની આણુ સેવક ન માને; સાળી આવે તો રાહ જો થાશે, ખેની આવે તો નીરાશ થાશે.	૨૮
માતા અંખીકા અક્ષોપ થાશે, મંગા સરિતાનું સત તે જાશે, પ્રાણીય વાણીયામાં નાતરાં થાશે, નીર નવાણનાં પાતાળે જાશે.	૨૯
ગાભ ને આમ દુટ્ટી તે પડશે, (ધાતુ) નાણુ ફોટીને ચર્મનું થાશે; વિપ્રની વિદ્યા ગરોડાને ઘેર જાશે, સાધુ સંતોમાં ભાગ લેવાશે.	૩૦
ગંગા જન્મના ને મુકળે કાશી, આલ્યો તે કળજીવ નીકળ્યો નાશી; જોઈને પખાવ્યાં ગોમતી તીર્થ, વડું તે થાશે આમુનું ક્ષેત્ર.	૩૧
આણુ અચળેશ્વર અરબુદા માંડી; નાથ એક લગો મેવાડ માંડી; ગોદાવરી કેરો મેળો ભરાય, હારકા જાય તેના નિત્રે પાપ જાય.	૩૨
જૈને કુખેરના ચરણાં ભેટ, આપે રેવાળ પુત્ર તે પેટ; કુડું ને કપડું શું બોલો લોકો. ખાશો એમાં તેઓ ખર ધોકો.	૩૩

જુડું બધું છે જમણે હાથ,
 પુન્યને પાપ આવશે સાથ;
 હૃદયમાં રાખો શ્રી રણુડોડરાય
 જેમે સમરતાં સુખજ થાય.
 ખાંડાની પૃથ્વી વિધાનું દાન,
 શ્લોકો સાંભળે તેને ગંગાનું સ્નાન.
 કવિ કુબેર બોલે છે વાણી,
 પ્રસન્ન થજો શ્રી હારકાન્સ ધણી.

સમાપ્ત.

બહાર ખપર.

દોહાભાઈની વારતા	૦-૬-૦	સુંદરકામદારની વાર્તા	,, ૦-૦-૦
ગજરાભાઈની વાર્તાભોટી	૦-૪-૦	મદનચંદ્ર નવનીત-	
સદૈવંત સાવળીંગાની		કળા ભાગ ૨	૧-૮-૦
વારતા ભોટી	૦-૪-૦	શુભઅકાવળીની વાર્તા	૦-૮-૦
મદનચંદ્ર નવનીત		મેવાડની સીંદન	૦-૪
કળા ભાગ ૧	૧-૦-૦	જોદાવરીની વારતા	૦-૪
ખરાસ કસ્તુરીની વાર્તા	,, ૦-૪-૦	ભદ્રમબદ્રાનો ભવાડો	૧-૦

આ સીવાએ ધણીજ જાતની વારતાઓ નાટકની તથા જ
 ધર્મની તથા આત્મચોના કામના ધણી જાતના પુસ્તકો તથા મુસલ
 હીસ્સા તથા ગજશો અમારે ત્યાંથી રોકડી છીમતે વેચાતાં મળશે

શા. પ્રેમચંદ હઠીસંગ.

ઠે. બહારકોટ તાંબાકાંટે વીઠલદાસ બાલચંદની દુકાન
 સુખઈ.

